

6. Bondaruk, Ya.V., 2017. Ekstensyvne chytannia: zastariliy metod chy suchasna model vyvchennia anhliiskoi movy u vyshchii shkoli? [Extensive reading: an outdated method or a modern model of learning English in higher education?]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny*, 2(1), 92–99.

7. Day, R., & Bamford, J., 1998. *Extensive Reading in the Second Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press, 238.

8. Sessions, L., & High A.J., 1991. A Teachers Guide to the Signet Classic Edition of George Orwells 1984. *Asheville, NC*, 18. Available at: <https://images.randomhouse.com/promo_image/9780451524935_5056.pdf>.

9. Bihych, O.B., 2012. Metodyka formuvannia inshomovnoi kompetentnosti v audiiuvanni [Methodology of formation of foreign language competence in listening]. *Inozemni movy*, 2(70), 19–30.

10. Nikolaieva, S.Iu., 2013. *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka* [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]: pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv. Kyiv: Lenvit, 590.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2023-34-326-341>

УДК 378.147

Пилаєва Тетяна Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

старший викладач кафедри іноземних мов,

Національна академія Національної гвардії України

Харків, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7897-5428>

tvpilasha@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ АВСТРАЛІЇ

Анотація. Стаття присвячена розгляду проблеми вивчення англійської мови для подальшого навчання в закладах освіти Австралії, сучасних педагогічних технологій, які використовуються для цих цілей. З'ясовано, що Австралія на сьогодні є однією з провідних країн світу з експорту освіти, а важливим інструментом реалізації інтернаціоналізації освіти є англійська мова. У статті здійснено аналіз низки принципів належної практики для володіння англійською мовою в закладах освіти та академічних дослідженнях. Поняття «володіння англійською мовою» визначено як здатність студентів використовувати англійську мову для створення та передачі сенсу в усному та письмовому контексті під час навчання в університеті. Представлено десять принципів належної практики, щодо рівня володіння англійською мовою в

системі вищої освіти країни. Визначені основні недоліки рівня володіння англійською мовою абітурієнтів, яку унеможливають їх вступ до університетів без відповідної підготовки. Стаття вказує на те, що в системі вищої освіти в Австралії створена складна система навчальних закладів для вивчення англійської мови іноземними студентами та абітурієнтами. Виділено основні найбільш популярні інноваційні технології та сучасні методики вивчення англійської мови. Докладно на прикладах розглянуто використання дванадцяти технологій. В роботі представлена низка переваг та недоліків поточної практики вивчення англійської мови в Австралії. Зроблено висновок про те, що австралійські методи навчання англійської мають низку відмінних рис. Вказано, що всі австралійські методики націлені на розвиток чотирьох мовленнєвих навичок: читання, письма, говоріння та аудіювання. При цьому великий акцент робиться на використання аудіо-, відео- та інтерактивних ресурсів. Завдяки різноманітності методичних прийомів, серед яких одне з провідних місць займають мовні технології, австралійські мовні курси сприяють формуванню навичок, необхідних людині в сучасному діловому житті.

Ключові слова: педагогічні технології; англійська мова; мовні навички; Австралія; заклади освіти.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Австралія в останні десятиліття стала однією з провідних країн світу, які є лідерами міжнародного освітнього ринку. Країна отримала репутацію привітного, сонячного регіону з авторитетними установами та привабливими правами на роботу після навчання. Австралія має 15% частки ринку з 1,3 мільйона людей, які подорожують в англійськомовні країни спеціально для вивчення англійської мови. В країні накопичений значний досвід викладання англійської мови для вступу на програми навчання, а також для підвищення рівня академічної англійської мови, оскільки на сьогодні на «Зеленому континенті» навчається більше 363 тис. студентів із-за кордону [1]. Саме тому австралійський досвід викладання англійської мови в системі вищої школи є актуальним для вітчизняної освітньої й педагогічної практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти розвитку освіти в Австралії досліджувала низка зарубіжних науковців: Т. Brennan, Л. Claydon, Т. Knight, W. Connell, В. McGaw, Т. Seddon, тощо. В Україні окремі аспекти австралійської освіти розглянуті в роботах Ю. М. Багно, І. Балицької, Н. Бідюк, О. Бондарчук, Л. Глушок, Л. Голуб, С. Кириченко, Ю. Кобюк, С. Корешкової, Л. Костіної, Т. Парфенюк, А. Сбруєвої, О. М. Сергійчук, Т. Семенченко, Г. Слосанської тощо. Але проблема вивчення англійської мови для подальшого навчання в австралійських закладах вищої освіти залишається невивченою в Україні.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті – проаналізувати особливості викладання англійської мови в Австралії, визначити основні сучасні педагогічні технології, які використовуються в процесі викладання англійської мови в Австралії.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Економічне значення міжнародної освіти для Австралії зараз добре відомо. У 2019-2020 фінансовому році це була четверта за величиною експортна галузь, як привнесла до національної скарбниці 37,5 мільярда доларів і підтримавши 250 000 робочих місць [2]. Тому знання англійської мови стало важливою проблемою в австралійській вищій освіті, частково завдяки підвищенню обізнаності про роль знання англійської мови в результатах працевлаштування та ролі іноземних випускників у вирішенні нестачі навичок серед австралійської робочої сили. В університетах також зростає визнання фундаментальної природи мови в навчанні та академічних досягненнях усіх студентів. Швидкий розвиток глобальної вищої освіти спонукає університети інших країн вирішувати складні питання навчання та викладання в багатомовному середовищі. Враховуючи нинішню поширеність англійської мови в роботі та професійних сферах у всьому світі, багато університетів шукають кращі способи для студентів, чия рідна мова не є англійською, щоб розвивати свій рівень володіння англійською мовою за допомогою академічних досліджень. Для утримання та академічного успіху іноземних студентів в австралійських університетах низка навичок і стратегій (зокрема, письмова та усна комунікація) мають бути видимими, чіткими та доступними, і, що важливо, інтегрованими в певний дисциплінарний контекст. Принципи належної практики є одним із способів продемонструвати прихильність та лідерство австралійських університетів у сфері володіння англійською мовою для іноземних студентів, які вивчають англійську як додаткову мову. Дотримуючись вимог до вступу до університету, в Австралії Департамент освіти, зайнятості та трудових відносин (DEEWR) профінансував проєкт із розробки низки принципів належної практики для володіння англійською мовою в академічних дослідженнях.

У центрі уваги цього проєкту – іноземні студенти, які навчаються в університетах Австралії. Однак Принципи можуть бути застосовані в більш загальному плані до навчання та викладання всіх студентів вищої освіти, і вони можуть використовуватися в інших навчальних закладах після середньої школи.

Проєкт був здійснений Керівним комітетом, скликаним Агентством якості австралійських університетів [3]. Цей проєкт є заходом з підвищення якості для австралійського університетського сектору та відображає масштабну роботу, яка проводиться в багатьох австралійських університетах. Він базується на результатах Національного симпозіуму 2007 року, проведеного на замовлення Департаменту освіти, науки та навчання.

У рамках цього проєкту «володіння англійською мовою» було визначено як здатність студентів використовувати англійську мову для створення та передачі сенсу в усному та письмовому контексті під час навчання в університеті. Таке використання може варіюватися від простих завдань, таких як обговорення роботи з однокурсниками, до складних завдань, таких як написання наукової роботи чи виступ перед професійною аудиторією. Цей погляд на рівень володіння як здатність організувати мову для виконання різноманітних комунікаційних завдань відрізняє використання «володіння англійською мовою» від вузького фокусування на мові як формальній системі, що стосується лише правильного використання граматики та структури речень. Керівний комітет проєкту визнає, що в багатьох контекстах терміни «володіння англійською мовою» та «компетентність англійської мови» використовуються як взаємозамінні.

Керівний комітет проєкту визначив основні принципи належної практики, щодо рівня володіння англійською мовою в системі вищої освіти країни: 1). Університети несуть відповідальність за те, щоб їхні студенти володіли достатньою мірою англійською мовою для ефективної участі в навчанні в університеті; 2). Ресурси для розвитку англійської мови є достатніми для задоволення потреб студентів протягом усього навчання; 3). Студенти несуть відповідальність за подальший розвиток свого володіння англійською мовою під час навчання в університеті, і їм повідомляють про ці обов'язки перед зарахуванням; 4). Університети гарантують, що вимоги щодо рівня володіння мовою, які вони затверджують для прийому студентів, дозволяють цим студентам ефективно брати участь у навчанні; 5). Знання англійської мови та комунікативні навички є важливими якостями випускника; 6). Розвиток володіння англійською мовою інтегрується в розробку навчального плану, практику оцінювання та проведення курсу за допомогою різних методів; 7). Потреби студентів у розвитку англійської мови діагностуються на ранніх етапах їх навчання та розглядаються, з постійними можливостями для самооцінки; 8). Іноземним студентам з самого початку надається підтримка в адаптації до їхнього академічного, соціокультурного та мовного середовища; 9). Іноземних студентів заохочують і підтримують у покращенні їхнього розвитку англійської мови через ефективну соціальну взаємодію на кампусі та поза ним; 10). Університети використовують докази з різних джерел для моніторингу та вдосконалення своєї діяльності з розвитку англійської мови [3].

У секторі вищої освіти Австралії загально визнано, що багато студентів значною мірою не готові до навчання в університеті. Про це багато в чому свідчать: а) труднощі студентів у розумінні конкретної мети та вимог певних типів завдань академічного оцінювання, таких як критичний аналіз і написання есе; б) письмові тексти студентів, які не мають зв'язної аргументації та є радше описовими, ніж аналітичними; письмові тексти, які не в змозі ефективно проаналізувати та узагальнити літературу та містять неправильні або неадекватні посилання (наприклад, плагіат); в) письмові тексти з таким рівнем граматичної неточності, що вони є незрозумілими; г) труднощі усного спілкування, викликані обмеженою усною компетентністю та/або проблемами вимови.

Крім того, окремі групи студентів потребують допомоги в розвитку в областях, пов'язаних з їхнім походженням, наприклад: місцеві неангломовні студенти часто походять із несприятливого освітнього та/або соціально-передбачається, що місцеві англомовні студенти досягли рівня володіння англійською мовою, що дозволяє їм завершити вищу освіту з невеликою допомогою або без неї, навіть незважаючи на те, що все більша кількість людей має мовні проблеми, подібні до тих, що мають місцеві студенти; учням зрілого віку часто не вистачає впевненості, щоб писати академічно, через відсутність досвіду в академічній грамотності, а також через контраст між їхніми робочими навичками та вимогами викладачів; іноземні студенти, які, незважаючи на те, що вони відповідають вимогам щодо вступу до англійської мови, потребують значної мовної та культурної адаптації; аспіранти, які, як передбачається, володіють англійською мовою та набули під час бакалаврату академічної мови та навичок навчання, необхідних для успішного навчання, часто мають значні труднощі з академічною мовою та навчанням.

З метою реалізації принципів належної практики щодо рівня володіння англійською мовою в системі вищої освіти в Австралії створена складна система навчальних закладів для вивчення англійської мови іноземними студентами та абітурієнтами. На сьогодні в Австралії існує 84 мовні школи, крім цього університети та коледжі країни надають можливість вивчення англійської мови.

В Австралії найбільш яскравим свідченням успішності системи освіти служить той факт, що наприкінці кожного навчального року в навчальні заклади країни подає заяви набагато більша кількість абітурієнтів, чим заклади освіти можуть прийняти (особливо це стосується таких найбільш популярних спеціальностей, як медицина, право, фізіотерапія та бізнес). Подібна успішність багато в чому пояснюється тим, що терміни «інновація», «інноваційні процеси», відображають реалії сучасної освіти країни.

У результаті проведеного аналізу, державні і приватні заклади освіти Австралії активно впроваджують у навчальний процес сучасні методики та технології навчання. Насамперед це стосується вивчення англійської мови, яка необхідна для навчання іноземних студентів з різноманітних країн. Ми можемо виділити наступні найбільш популярні інноваційні технології: 1) міжнародні програми навчання (програми партнерських зв'язків із закордонними закладами освіти); 2) використання мережі Інтернет в освітньому процесі (у тому числі дистанційна освіта); 3) блочно-модульне навчання; 4) комунікативний підхід (у більшості випадків з країнознавчим аспектом); 5) особистісно-орієнтований підхід; 6) інтерактивні методи навчання; 7) методика використання тестів у процесі навчання; 8) лінгвосоціокультурна методика; 9) проектна методика; 10) профільно-орієнтоване навчання іноземної мови; 11) нестандартні програми навчання англійської мови (методика поза аудиторних занять); 12) використання елементів інтенсивної методики навчання іноземним мовам.

Розглянемо визначені технології більш детально.

1). Міжнародні програми навчання. Візитівкою Австралії можна назвати широку мережу міжнародних програм, у тому числі й у галузі навчання іноземної мови.

Характерною рисою багатьох міжнародних програм навчання англійської мови в Австралії стало встановлення двосторонніх зв'язків з конкретними зарубіжними вишами. Співробітництво може приймати різні форми, від надання допомоги студентам, які навчаються заочно (доступ до інформаційних ресурсів, наприклад, бібліотек) до персонального репетиторства. У багатьох випадках такі програми включають приїзд австралійських викладачів для проведення інтенсивних курсів, що доповнюють навчальну програму на місцях. Багато університетів активно підтримують програми міжнародного обміну студентами та викладачами. Останнім часом у вищих навчальних закладах відзначаються також численні спроби «інтернаціоналізації» навчальних програм. Наприклад, прагнення Сіднейського університету до подібної інтернаціоналізації проявляється у його співпраці з університетом Kolej Antarabangsa у місті Пенанг, Малайзія, де Сіднейський університет є головним академічним партнером

Пертський університет Curtin став першим австралійським університетом, який активно запустив програму міжнародного маркетингу, а на початку 80-х років став першим австралійським університетом, який налагодив партнерські зв'язки із зарубіжними університетами з викладання інших предметів, серед яких була англійська мова. Університет Curtin в даний час має один з найвищих відсотків студентів-іноземців і намагається з кожним роком частку цих студентів збільшувати. В університеті діють різні програми партнерських зв'язків із університетами країн Азії, які варіюються від повного курсу навчання до адаптованих курсів.

Університет RMIT розробив комплексну стратегію міжнародних зв'язків, яка коригується щороку. Студентам, які живуть у кампусі, пропонується широкий асортимент послуг з навчання англійської мови, для іноземців є можливість пройти повний курс навчання у себе вдома. У 1996 році RMIT став першим австралійським університетом, який відкрив свій навчальний корпус у Пенангу, Малайзія. Monash University надає можливість іноземним студентам працювати викладачами на курсах іноземних мов, що організовуються в рамках програми обміну, а у студентському містечку університету діє понад 30 національних клубів та товариств [4].

Схожі послуги надають і багато інших австралійських університетів. У середині 80-х уряд Малайзії вперше дозволив трьом австралійським університетам (La Trobe, RMIT та Charles Sturt University [CSU]) організувати повну університетську програму навчання в Малайзії.

2). Модульне навчання англійської мови в навчальних закладах Австралії засноване на наступній основній ідеї: здобувач повинен вчитися сам, а педагог має здійснювати управління його вченням: мотивувати, організовувати, координувати, консультувати, контролювати. Отже, основна особливість модульного навчання полягає в тому, що кожен студент самостійно досягає цілей навчально-пізнавальної діяльності в процесі роботи над модулем, в якому об'єднані навчальний зміст та прийоми навчальної діяльності з оволодіння цим змістом.

Отже, модуль виступає засобом модульного навчання, оскільки до нього входить: цільовий план дій, банк інформації, методичний посібник з досягнення дидактичних цілей. Саме модуль може виступати як програма навчання, індивідуалізована за змістом,

методами навчання, рівнем самостійності, темпом навчально-пізнавальної діяльності здобувача. При цьому змінюється форма спілкування педагога та здобувача, і саме модулі дозволяють перевести навчання на суб'єкт-суб'єктну основу.

3). Австралію по праву можна назвати однією з передових країн з викладання мови за допомогою Інтернет та комп'ютерних технологій. Австралія – одна з перших країн світу, де з'явилося дистанційне навчання, яке активно застосовується ось уже 30 років.

Дистанційне навчання передбачає проходження того ж курсу, тих же матеріалів, що і при очному навчанні в одному з університетів Австралії, отриманням після закінчення занять рівноцінного сертифіката про мовне утворення або підвищення кваліфікації. Такі плюси дуже привабливі для бажаючих вчитися за кордоном. Слід зазначити, що з Австралії особливо характерна так звана «подвійна модель» навчальних програм, коли один і той же курс можна вивчати як у очному, так і дистанційному варіанті з використанням інтернет технологій.

На відміну від навчання в «кампусі», кількість місць у дистанційних класах та групах Австралії не обмежена. Крім того, великим плюсом є те, що навчання при цьому можна починати в будь-яку пору року, а при надходженні до претендентів не пред'являють жодних вимог. Одним з лідерів у системі дистанційної мовної освіти Австралії, за визнанням австралійського національного центру дистанційного навчання, є University of Southern Queensland (USQ), який займається цією формою навчання з 1997 року. USQ створив широку мережу центрів підтримки дистанційного навчання в багатьох країнах світу (Сінгапур, Малайзія, Швеція та ін.), в яких студенти, звернувшись до офісу такого центру, з легкістю вступають до університету на програми дистанційного навчання [5].

У системі дистанційного навчання англійської мови в австралійських освітніх закладах доступні не лише навчальні матеріали, але і інформація про результати іспитів. Крім того, у будь-який час доби надаються консультації, студенти можуть особисто спілкуватися з лекторами через різні засоби зв'язку: по телефону, відео, електронній пошті, Інтернет, вирішуючи виникаючі проблеми та питання вже під час самостійних занять. Деякі розділи в обов'язковому порядку вимагають телефонних переговорів з лектором, дискусії або розмови (chat) Інтернетом. Ряд розділів може включати необхідність «віртуального» відвідування студентського міста університету, доступу до лабораторій та інших послуг університету (Наприклад, фінансові послуги, працевлаштування) [6, с. 65].

Сьогодні у багатьох штатах Австралії навчальні заклади пов'язані в єдину комп'ютерну мережу (комп'ютерна мережа університетів, шкіл тощо). Деякі навчальні заклади пішли ще далі. Наприклад, жіночий коледж Мельбурна вже 1990 року закупив для своїх комп'ютерних класів ноутбуки – крок, який у той час був розцінений як радикальний. Сьогодні ж більшість із здобувачів коледжу використовують портативні комп'ютери з усіх предметів, у тому числі і при навчанні англійської мови, а Мельбурнський коледж є прикладом для багатьох інших шкіл та університетів.

Зараз практично у всіх освітніх закладах Австралії працює внутрішня комп'ютерна мережа, до якої учні можуть входити з дому за допомогою своїх комп'ютерів, кожна школа та університет мають свій сайт в Інтернеті.

4). Комунікативний підхід сьогодні займає один із перших рядків у рейтингу популярності методик навчання англійської мови в Європі, Великобританії та США. Ця методика, як показують дослідження, чудово працює і в Австралії.

Комунікативна методика в Австралії спрямована на можливість спілкування у процесі вивчення мови. З 4-х «китів», на яких тримається будь-який мовний тренінг (читання, письмо, говоріння та сприйняття мови на слух) підвищена увага приділяється саме двом останнім.

Комунікативний метод, як зазначають австралійські педагоги, покликаний, насамперед, зняти страх перед спілкуванням. Ті, хто хоче бути професіоналом у конкретній галузі, регулярно читають публікації по своїй тематиці у закордонних виданнях. Маючи великий словниковий запас, вони легко орієнтуються у тексті, але підтримати розмову з іноземним колегою на ту ж тему їм вартує колосальних зусиль. Саме тут на допомогу і приходять комунікативна методика. Людина, озброєна стандартним набором граматичних конструкцій та словниковим запасом у 600-1000 слів, легко порозуміється в незнайомій країні. Проте є й зворотний бік медалі: клішованість фраз і не надто багатий лексичний запас. Тому головне - не забувати про необхідність постійно вдосконалювати свої знання, у тому числі в галузі граматики.

Дуже важливо, на думку педагогів «зеленого континенту», увімкнути студента в мовний процес, що досягається тим, що апелювання здобувача до рідної мови зводиться до мінімуму. Основна мета цієї методики – навчити студента спочатку вільно говорити мовою, а потім думати нею. Важливо і те, що в рамках цієї методики механічні відтворюючі вправи у посібниках теж відсутні: їх місце на заняттях в австралійських навчальних закладах займають ігрові ситуації, робота з партнером, завдання на пошук помилок, порівняння та зіставлення, що підключають не тільки пам'ять, а й логіку, вміння мислити аналітично та образно. Часто в підручниках наводяться посилання на толкові словники англійської мови. Весь комплекс прийомів допомагає створити англомовне середовище, в якому повинні «функціонувати» здобувачі: читати, спілкуватися, брати участь у рольових іграх, викладати свої думки, робити висновки.

Мовні курси з використанням комунікативної методики в Австралії орієнтовані на розвиток не тільки мовленнєвих знань, але також креативності та загального кругозору студента. Мова дуже тісно переплетена з культурними особливостями країни, отже, курси неодмінно включають країнознавчий аспект. Крім того, австралійські педагоги вважають за потрібне дати здобувачу можливість легко орієнтуватися в полікультурному світі, і це легко здійснюється за допомогою такого потужного об'єднуючого чинника як англійська мова.

Слід зазначити, що в Австралії також широко поширені мовні курси комунікативної спрямованості вузького профілю. Наприклад, в школі Embassy CES можна записатися на курси загальної англійської, бізнес-англійської, а також спеціальні курси для професіоналів (маркетологів, фінансистів, юристів тощо.), курси для любителів

спорту та багато інших. Такі курси, як правило, відносяться до предметів на вибір (на них можна записатися на додаток до основного курсу).

5). Ключ до успішного навчання англійської мови, на думку австралійських викладачів, лежить в індивідуальній увазі, яку студент отримує від викладачів та тьюторів, іншими словами – використання в освітньому процесі особистісно-орієнтованого підходу.

Ось що, наприклад, говорять про реалізацію цього підходу педагоги мовної школи Embassy CES: «Ми знаємо, що невеликий розмір групи, відповідно, і менша кількість здобувачів на одного викладача підвищують результати здобувачів у групі. Наші уроки мають на увазі безпосередню взаємодію викладача та здобувача. Ви ставите питання – викладач слухає вас із підвищеною увагою. Усі в аудиторії працюють, допомагаючи один одному вчитися. Ви можете вибрати навіть розмір класу, в якому хочете вчитися. Наше завдання – зрозуміти конкретні потреби кожного учня, щоб допомогти досягти йому поставленої мети, щоб він відчував себе частиною однієї великої родини, уважної до його турбот, проблем, успіхів і невдач» [7, с. 78].

6). Методи навчання англійської мови у навчальних закладах Австрії вже кілька десятків років повністю інтерактивні. Вони включають велику кількість рольових ігор, практичних занять, обговорення в групах (наприклад, групах соціального тренінгу) та міжкультурного аналізу ділової практики.

Ось що говорять про інтерактивний метод викладачі Australian College of English, в якій навчаються представники з 80 країн світу [8].

Використання інтерактивного методу для розвитку пізнавальних здібностей здобувачів призвели до наступних змін: 1) підвищення пізнавального рівню; 2) покращення комунікативних навичок; 3) підвищення активності в процесі засвоєння і закріплення матеріалу; 4) підвищення розумової здатності (обґрунтування своїх висловлювань); 5) самостійність при виконанні практичних робіт та завдань; 6) отримання навичок відбирати та узагальнювати необхідні матеріали.

При використанні інтерактивного методу навчання кожен студент стає учасником спільного дослідження та вирішення проблеми, учасником рольової гри або аналізу конкретної ситуації, групової дискусії або «мозкового штурму», що допомагає ефективно організувати отримання студентами власного нового досвіду та його осмислення, стійких знань з англійської.

7). У процесі навчання англійської мови в навчальних закладах Австралії активно використовується тестова методика, що допомагає педагогам оперативного контролювати прогрес чи відставання в освітньому процесі.

Це, на думку педагогів Australian College of English, дозволяє приділяти більше уваги в процесі профілактики помилок. Тести, які по праву вважаються сьогодні в австралійських навчальних закладах не тільки найбільш економною (за часом) формою контролю, а й об'єктивнішою за показником ступеня засвоєння студентами мовного матеріалу.

Результати перевірки тестів аналізуються педагогом і служать для нього, з одного боку, показником рівня знань студентів, а з іншого - само оцінкою роботи самого викладача, що дозволяє йому внести необхідні корективи в процес навчання мови і тим

самим попередити повторення помилок (Australian College of English, 2007). Слід зазначити, що тестування проходить кожні чотири тижні.

8). Один із найсерйозніших і всеосяжних методів вивчення іноземної мови – лінгвосоціокультурний, що передбачає апеляцію до такого компонента, як соціальне та культурне середовище Австралії. Прихильники цього методу твердо впевнені, що мова втрачає життя, коли викладачі та студенти ставлять за мету оволодіти лише неживими лексико-граматичними формами. На думку австралійських педагогів, мова – це продукт культури. Тому багато програм з навчання англійської мови в різних навчальних закладах країни включають лінгвосоціокультурний компонент, що особливо важливо для тих, хто вивчає мову з метою подальшої імміграції в країну і студентів, які вже переїхали на постійне проживання, або роботу в Австралії.

9). Проектна методика – одна з активних форм навчання англійської мови в Австралії. У проектній методиці в Австралії сьогодні використовуються всі найкращі ідеї, вироблені традиційною і сучасною методикою викладання англійської. До них відносяться, насамперед різноманітність, проблемність, вчення із задоволенням і так званий егочинник.

Різноманітність, як необхідна риса будь-якого якісного навчання, сприяє підтримці інтересу до навчання – це і різноманітність тем, типів текстів (діалоги, монологи, листи, настільні ігри, описи, інструкції тощо), різноманітність форм навчальної діяльності (індивідуальна, парна, групова робота, робота в командах) та різноманітність типів вправ.

Проблемність означає, що здобувачі використовують мову як для виконання завдань, які характеризуються новизною результату, так і новими способами його досягнення. Проблеми змушують думати. Є широкий діапазон комунікативних завдань та проектних робіт, орієнтованих на вирішення навчальних завдань. Проблемний підхід має місце при навчанні граматики у тих випадках, коли учень використовує її у мові, і коли він осягає її як систему.

Безумовно, важливо, щоб студент навчався із задоволенням. Здобувач навчається продуктивно і багато дізнається, якщо він навчається вільно, без примусу, відчуваючи радість. Розважальність – це одна з особливостей проекту. Часто завдання оформлюються у вигляді жарту, головоломки, загадки тощо, мають музичний супровід, шумові ефекти, ілюстрації.

Особливого значення, на думку педагогів Eltham College of Education, у проектній методиці має егочинник, тобто можливість говорити про те, про що думають самі студенти, про їхні плани. Тому при організації спілкування австралійські педагоги намагаються, по можливості, використовувати такі ситуації, які торкаються інтересів учнів, пов'язані з їх особистим досвідом.

Новизна проектного підходу полягає в тому, що студентам надається можливість самим конструювати зміст спілкування, починаючи з першого заняття за проектом. Ще одним «плюсом» є те, що в курсі іноземної мови метод проектів може використовуватися в рамках програмного матеріалу практично з будь-якої теми.

Крім того, у проєктній методиці використовується дуже плідна ідея. Поряд з вербальними засобами вираження здобувачі широко використовують і інші засоби: малюнки, колажі, картинки, плани, карти, схеми, анкетні таблиці, графіки та діаграми. У фонограмах курсу використовуються звуконаслідувальні засоби та шумові ефекти. Таким чином, розвиток комунікативних навичок надійно підкріплюється різноманіттям засобів, що передають ту чи іншу інформацію. У даній системі навчання широко використовується мимовільне запам'ятовування лексичних засобів та граматичних структур у ході вирішення проблемних завдань, стимулюється розвиток творчого мислення, уяви. Створюються умови для свободи вираження думки та осмислення сприйманого.

10). В Австралії велика увага приділяється профорієнтації студентів. Наприклад, департамент освіти штату Тасманія навіть проводив консультації з більшістю комітетів, які займаються підготовкою професійних кадрів для різних галузей промисловості Тасманії для того, щоб «навчальні програми середніх шкіл (у тому числі і з англійської мови) були орієнтовані відповідно до потреб ринку праці штату».

Багато австралійських мовних шкіл пропонують студентам за програмою English + Career Experience (англійська + кар'єрний досвід). Ось як, наприклад, це виглядає в рамках курсу «English Language Intensive Course for Overseas Students» у школі Navitas [9].

Іноземцям пропонують два види подібних програм. Перший варіант можна назвати неформальним: у його рамках студент вивчає загальну англійську мову, а навчальний заклад допомагає йому у пошуку роботи на неповний день за умови, що у нього в паспорті стоїть саме студентська віза. Другий варіант - це вже справжнє працевлаштування, яке дозволить набути навичок роботи за спеціальністю. Зазвичай ця робота виконується студентами на добровільних засадах і не оплачується.

11). Австралійські мовні центри, школи, коледжі та заклади вищої освіти пропонують багато так званих нестандартних мовних програм, специфіка яких, як правило, визначається місцезнаходженням закладу освіти. Так, для багатьох середніх шкіл Австралії заняття англійською мовою на свіжому повітрі є типовими. У деяких приватних школах є цілі майданчики для занять на свіжому повітрі, які обладнані всім необхідним.

Багато освітніх закладів (наприклад, асоціація мовних шкіл English Australia) пропонують своїм студентам програми «англійська плюс»: англійська + розваги на повітрі (пригоди, дайвінг, сафари, водні види спорту, гольф). Ці програми призначені для тих, хто хоче поєднати вивчення англійської мови з унікальним дозвіллям - проживанням в кемпінгу, дослідженням тропічних лісів, водоспадів, грою в гольф, катанням на конях, спуском на човнах гірськими річками, екскурсіям тощо.

12). Особливу популярність серед студентів, що приїжджають до Австралії (особливо тих, хто планує надалі переїхати по постійне проживання в цю країну або влаштуватися тут на роботу) набуває інтенсивна методика навчання англійської. Безумовно, як зазначають австралійські педагоги, здобувач, який обрав «інтенсив» не зможе отримати задоволення від читання Шекспіра в оригіналі, але ж і цілі цього курсу зовсім інші.

Інтенсивний метод спрямований на формування «виразної мовної поведінки». Ось що говорять про курс інтенсивного навчання англійською мовою викладачі школи Embassy CES: «на наших інтенсивних курсах студентам забезпечуються можливості необмеженого спілкування та максимальної реалізації потенціалу, а «у фокус» курсу обов'язково потрапляють потреби кожного студента. Кожен студент зможе відчувати себе особистістю. А навчальними прийомами будуть діалогічне спілкування та тренінги». Слід зазначити, що подібний підхід до інтенсивної методики характерний для більшості навчальних закладів Австралії, які використовують цю технологію.

Ми навели лише кілька прикладів, що показують інноваційний шлях розвитку австралійської системи освіти, що спирається на міцно вкорінені традиції забезпечення найкращої можливої середовищної освіти.

Найбільш часто згадуваною перевагою поточної практики вивчення англійської мови є цінність розвитку академічної англійської мови з конкретної дисципліни. Серед інших переваг:

- надання всієї підтримки через центральний підрозділ або центр, доступний для всіх студентів і доповнений стратегіями підтримки викладачів з використанням існуючої інфраструктури, послуг, стратегій раннього втручання та ресурсів;

- просування послуг для студентів під час орієнтації та через неформальні мережі, а також обізнаність персоналу. Орієнтаційні семінари створюють відчуття спільності та заохочують нових студентів до почуття впевненості у своїй здатності впоратися з новою культурою, якою є університет;

- цінність, яку студенти приділяють усім послугам, підкріплена наданням індивідуальних консультацій, які допомагають усім студентам розвивати та підвищувати їхню впевненість у собі та у власних силах. Загальні семінари також є важливою та корисною стратегією для розвитку академічних навичок і компетенцій. Наприклад, існують університети, які раз на тиждень протягом семи тижнів проводить семінари з навичок навчання на кампусі. Ці семінари також пропонуються за межами кампусу для дистанційних студентів;

- ініціативи з вивчення потенціалу для всіх центрів стати віртуальними навчальними центрами в університетах, де дистанційні студенти становлять основну частину вступників;

- забезпечення поєднання додаткових дисциплін, специфічних і загальних семінарів для іноземних студентів;

- підготовчі програми (багато передсесійних) високо цінуються, оскільки вони забезпечують важливий культурний міст для студентів. Деякі з них пропонуються університетами, багато – іншими провайдерами (наприклад, ELICOS), і багато з цих програм поєднують знання англійської мови з академічною підготовкою. Варто згадати вступні академічні програми (IAP) для студентів AusAID як модель, яка гідно зарекомендувала себе [10];

- збільшення прихильності підрозділів, шкіл і факультетів до вирішення проблеми володіння англійською мовою разом із деякими дуже талановитими та досвідченими академічними та професійними кадрами, які віддані вирішенню проблем.

На жаль існує низка недоліків, яка пов'язана з недостатнім ресурсним забезпеченням послуг:

– Компетентність академічної англійської мови все ще надто часто сприймається університетами та/або факультетами як щось периферійне чи допоміжне, що може бути вирішено за межами факультету, замість того, щоб взяти на себе ідею вбудовування академічної англійської мови та спілкування у зміст курсу чи програми. Існує небажання розглядати розвиток англійської мови як що-небудь інше, ніж послугу поза основною структурою курсу.

– Труднощі з визначенням студентів, які найбільше потребують допомоги, що може бути наслідком кількох чинників, у тому числі частого запізнення перших оцінювань, часто спричинених високим навантаженням на сесійний персонал. Крім того, у багатьох університетах все ще існує значний опір з боку деяких співробітників, які можуть мати ставлення «тонуть або плывуть» до студентів з проблемами академічної мови.

– Уся підтримка, як правило, зосереджена на студентах кампусу, і більше уваги потрібно приділяти студентам за межами кампусу та за кордоном. Крім того, більша увага зазвичай приділяється іноземним студентам, а студентів-мігрантів не помічають. Однак ці студенти часто мають суттєво різні мовленеві та навчальні потреби залежно від їхнього входу до закладу освіти та попереднього досвіду навчання.

– Аспірантами з мовними потребами часто нехтують, оскільки помилково вважають, що вони не мають мовних проблем.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Отже, якщо підбити підсумки, слід зазначити, що австралійські методи навчання англійської мають ряд відмінних рис. Більшість їх розроблено на основі інтеграції традиційних та сучасних методів викладання. Причому в окремому закладі освіти, як показують наші дослідження, одночасно використовуються, як мінімум 7-8 інноваційних методів викладання. І їх кількість постійно збільшується.

Диференціація за віковими групами та багаторівневий підхід дають можливість студентам, які навчаються в Австралії, розвивати особистість, впливають на її світогляд, систему цінностей, самоідентифікацію, вміння мислити. Іншими словами, на перше місце тут ставиться широко визнаний у світі індивідуальний підхід.

Практично всі без винятку австралійські методики націлені на розвиток чотирьох мовних навичок: читання, письма, говоріння та аудіювання. При цьому великий акцент робиться на використанні аудіо-, відео- та інтерактивних ресурсів. Завдяки різноманітності методичних прийомів, серед яких одне з провідних місць займають мовні технології, австралійські мовні курси сприяють формуванню навичок, необхідних людині в сучасному діловому житті (уміння робити доповідь, проводити презентації, вести листування тощо). Мовні програми, що знайомлять здобувачів з основами підприємницької діяльності, що фінансуються федеральним урядом, вчать

студентів складати власний бізнес-план, проектування та організації виробництва власної продукції, а також організації маркетингу та збуту власної продукції через Інтернет або інші канали. Ці програми дають можливість підростаючому поколінню країни та студентам з інших країн навчатися знаходити можливості для бізнесу та вигідно використовувати їх у майбутньому.

Незаперечні «плюси» австралійської методичної системи викладання англійської мови – складання курсу на базі автентичного матеріалу, приділення великої уваги до стилістики, прагнення викласти «ситуативну» і «живу» англійську через життєві приклади напівреальних персонажів.

Більшість методик, курсів, програм та навчальних посібників відрізняються високою систематизацією матеріалу. Безумовно, австралійські методики викладання англійської мови можна визнати сьогодні одним з кращих варіантів для тих, хто хоче вивчати «real English» у «живих» мовних умовах, насичених яскравими культурними, соціальними та професійними подіями або переслідує вузько конкретну мету лінгвістичної підготовки.

Перспективою подальших досліджень є вивчення блочно модульної системи в австралійському іншомовному навчанні.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. *Australia*, 2023. Available at: <<https://www.iie.org/research-initiatives/project-atlas/explore-data/australia-2/>>.
2. Fenton-Smith, B., & Rodway, C., 2021 *Australia's multilingual identity is an asset for selling our English-language teaching to the world*. Available at: <<https://theconversation.com/australias-multilingual-identity-is-an-asset-for-selling-our-english-language-teaching-to-the-world-168185>>.
3. *Australian Universities Quality Agency (AUQA)*, 2009. Good Practice Principles for English language proficiency for international students in Australian universities. Canberra, Australian Capital Territory: DEEWR, 84. Available at: <<https://www.voced.edu.au/content/ngv%3A51168>>..
4. *Global partnership.s* Available at: <<https://www.monash.edu/international/global-partnerships>>.
5. *University of Southern Queensland* Available at: <<https://www.unisq.edu.au/>>.
6. Williams, R. S., 2005. Future of education = technology + teachers. *Visions 2020. Transforming Education and Training through Advanced Technologies*. Washington, 85.
7. *The Good Schools Guide*, 2005. NSW/ACT, 301.
8. *Australian College of English*, 2007. CRICOS, Available at: <https://www.nzedu.com.tw/school/brochures/ACE_brochure.pdf>.
9. *Navitas English*. Available at: <<https://www.navitasenglish.edu.au/courses/english-career-experience/>>.
10. *Introductory Academic Program*. Available at: <https://www.uq.edu.au/events/event_view.php?event_id=2723>.

FEATURES OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN AUSTRALIA'S EDUCATION INSTITUTIONS

Tetiana Pylaieva,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages,
National Academy of the National Guard of Ukraine
Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7897-5428>

tvpilasha@gmail.com

Abstract. The article is devoted to the consideration of the problem of learning English in educational institutions of Australia, and of modern pedagogical technologies used for these purposes. It was found that Australia is currently one of the world's leading countries in the export of education, and the English language is an important tool for the implementation of the internationalization of education. The article analyzes a number of principles of good practice for mastering the English language in educational institutions and academic research. The concept of «English language proficiency» is defined as students' ability to use English to create and convey meaning in oral and written contexts during university studies. Ten principles of good practice regarding the level of English language proficiency in the country's higher education system are presented. The main shortcomings of the applicants' level of English language proficiency have been identified. The article indicates that in the system of higher education in Australia, a complex system of educational institutions has been created for the study of English by foreign students and applicants. The main and most popular innovative technologies and modern methods of learning English are highlighted. The use of twelve technologies is considered in detail using examples. The paper presents a number of advantages and disadvantages of the current practice of learning English in Australia. It is concluded that Australian methods of teaching English have a number of distinctive features. It is indicated that all Australian methods are aimed at the development of four language skills: reading, writing, speaking and listening. At the same time, great emphasis is placed on the use of audio, video and interactive resources. Thanks to a variety of methodological techniques, among which one of the leading places is occupied by language technologies, Australian language courses contribute to the formation of skills necessary for a person in modern business life.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. *Australia*, 2023. Available at: <<https://www.iie.org/research-initiatives/project-atlas/explore-data/australia-2/>>.
2. Fenton-Smith, B., & Rodway, C., 2021 *Australia's multilingual identity is an asset for selling our English-language teaching to the world*. Available at: <<https://theconversation.com/australias-multilingual-identity-is-an-asset-for-selling-our-english-language-teaching-to-the-world-168185>>.

3. *Australian Universities Quality Agency (AUQA)*, 2009. Good Practice Principles for English language proficiency for international students in Australian universities. Canberra, Australian Capital Territory: DEEWR, 84. Available at: <<https://www.voced.edu.au/content/ngv%3A51168>>.

4. *Global partnerships*. Available at: <<https://www.monash.edu/international/global-partnerships>>.

5. *University of Southern Queensland*. Available at: <<https://www.unisq.edu.au/>>.

6. Williams, R. S., 2005. Future of education = technology + teachers. *Visions 2020. Transforming Education and Training through Advanced Technologies*. Washington, 85.

7. *The Good Schools Guide*, 2005. NSW/ACT, 301.

8. *Australian College of English*, 2007. CRICOS, Available at: <https://www.nzedu.com.tw/school/brochures/ACE_brochure.pdf>.

9. *Navitas English*. Available at: <<https://www.navitasenglish.edu.au/courses/english-career-experience/>>.

10. *Introductory Academic Program*. Available at: <https://www.uq.edu.au/events/event_view.php?event_id=2723>.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2023-34-341-354>

УДК 808.55:378:37.011.3-051:784(045)

Сухолова Маріанна Анатоліївна,

доктор філософії, доцент кафедри музичного мистецтва,

Мукачівський державний університет

Мукачево, Україна.

ORCID ID: 0000-0001-8720-3182

mariannasuholova83@gmail.com

СЦЕНІЧНА МОВА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНОГО ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ

Анотація. Нові концептуальні підходи до підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва зумовлені змінами в системі освіти, що спрямовані на високий рівень компетентності та конкурентоспроможності випускників-вокалістів, відповідність їхнього професіоналізму вимогам суспільства. У зв'язку з цим актуальним є підвищення рівня якості фахової підготовки високваліфікованих спеціалістів музичного мистецтва. Одним із основних механізмів забезпечення високої якості підготовки спеціалістів є формування базових компетентностей у процесі професійної підготовки. Звернення до проблеми формування сценічної мови є важливим чинником для професії викладача вокалу.